

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-ut. 12. sz. Ide intézendő a lap szemléni részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Melléklapja: „GÖMÖR-KISHONT T. E. VÁRMEGYE HIVATALOS ÉRTESETŐJE.”

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Ujváros-utca 8. szám alatt (Tóthy-féle házban)
R. Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor terfoglata . . . . . 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Ujváros-utca Tóthy-féle házban, nem különben minden hazai póstahivatal. Az előfizetés legezlszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Nagybőjti elmékedések.

II.

Kár, hogy Jókai szabadságot nem vett az állami és politikai közösség azon eszméjének kizárólagos kultiválására és terjesztésére, melynek az ajánló levelet a „tágabb haza” fogalmához kötve adta ki.

Akkor csak ő maga bírta volna a jogot; most mindenki hozzá fér, kiut és bent „hódit-sunk” jelszó alatt.

Minél jobban közelednek különböző fajok szokásokban, erkölcsökben és nyelvben: annál könnyebben egyesülhetnek az egy állam alkotás munkájára.

Igaz.

De minél többet ad fel és áldoz az egyik egyéni sajátjaiból, annál valószínűbb, majdnem jogosultabb lett a másiknak tulsulya és törekvése az érvényesülésre egyéniségének összes attribútumaival.

Ezt sem lehet megtagadni.

Avagy nem ide visszavezethető lenne-e mindaz, a mi Bosznia óta a véderőtörvény 14., 25. §-a, a gymnasiumok kötelezett német tannyelve és a legújabb „consuláris bíraskodásról” szóló törvényjavaslatban Magyarország közjoga ellen elkövetették?

Bosznia sikerült, a tágabb haza, a birodalom („és” nélkül) biztonsága magasabb érdeknek indokából.

De az indok igaz volt!

A véderő törvény sikerült, megint a tágabb haza, az „és” nélküli birodalom véderejének egysege érdekében.

De az indok már nem volt egészen igaz.

A consuláris bíróságnak van sikerre való kilátása. Mert hiszen a kormánypárt többsége compact. És miért lenne többség, ha helyzetét ki nem használná!

Micsoda jelszó alatt?

Megint csak a tágasabb haza egysége — megtoldva talán a gazdaságival — érdekének jelszava alatt.

Az lesz-e ennek a vége, a mire Jókai eszméjének conclusiója vezetne: „hogyan minél több lesz az az ügy, mely mint közös természetű a két birodalom országgyűlésének hatáskörébe be nem vonható s a két birodalmi tanács intézése alá utaltatott, annál nagyobb lesz Magyarországnak befolyása az egy birodalom sorsának intézésére?”

Avagy ellenkezőleg az fog bekövetkezni, hogy létre jön a „Reichsrath”, melyet összehozni 1861—1868-ban nem sikerült?

Szüksége van-e arra Magyarországnak, hogy befolyást keressen az örökös tartományok birodalmának egyéb mint „kifelé” védelmi ügyeibe?

Bizony elégséges lesz védekezni a jogosultnak el nem ismerhető — onnan tulról oly gyakran meg-megújuló — beavatkozások ellen. Mert minél nagyobb mérvűnek mutatkozik a mi áldozatkészségünk a harmonia megzavarásának elhárítására, annál több dissonans hang zavarodik a concertbe, mely a nagybirodalom egységének áriáját produkálna.

Sőt úgy néz ki a dolog, mintha bizonyos oldalról azon szakadások betömésére követeltetnék az önkéntes jogesonkitások áldozata, mely szakadást a másik birodalom egyes részeinek, hovatovább kidomborodó velleitásai ütnek ama birodalom egységes alkotmányán.

De hát minden áron a mi köpenyünk posztójának kell-e annak lenni, a mi a szomszéd köpenyének feltájtul szolgáljon?

Szomorú dolog volna ránk épen úgy mint a szomszédra.

Mert mi lesz azután, ha mindkettőnk köpenye elrongyollik és nem lesz többé alkalmas arra, hogy az időjárás viszontagságai ellen megóvjon? megvédhessen?

Sem—sem!

hü, ámbar én jobb szeretném, ha a lány bűnöskéje jobban domborodott volna ki s nem csak a legény szájából tudnók meg e vétket mely halálát okozza. No de ez még nem sokat von le a mű értékéből.

Mind külső forma, mind pedig nyelvezet tekintetében szebb az előbbieknél a „Husang Janesi” című, (megjelent a „Gömör-Kishont” 1890. évf. 14. számában; másodsor a „Magyar-Nyelvör” XIX. köt. 53 lapon.) *) bár a cselekvés dolgában egyikkel sem versenyezhet. Nines meg benne az a drámai gyorsaság, az az erős tragikum, mi meg van a Sári Lidiben vagy akár a Csáti bíró lányában s mi egyik főfeltétele a balladának. Ézért balladának nem is nevezhetjük. Tulajdonképeni cselekvés sines benne, tehát románéz sem lehet. Az egész öt versszakos költeményben egy álló jelenet képezi az elbeszélés tárgyát, mely valóban esinosen van előadva. E szerint nem lehet más mint „regekép.”

Husang Janesi, ki valami Gömörvármegyei szegény legénynek alakját képviseli, a fegyveres katonák, a vármegye eselédéi, a pandurok üldözése elől szeretőjéhez Kurin Borezához menekül, hihetőleg a szomszéd faluba, hogy őt az elválás s az esetleg bekövetkezhető gyalázat gondolatával kibékítse.

Mily szép e regeképnek mindjárt első jelentése is, mely a kedvesért aggódó szerető gondolatait valóban költői alakban mutatja be:

„Fujd el szellő fujd el az erdő harmatját,
Hogy meg ne ismerjék Husang Janesi nyomát,
Mert ha megismerik Husang Janesi nyomát
Küldenek utána fegyveres katonát.”

Tudja, hogy hozzá kell most jönnie, tudja, mert tán máskor is ilyenkor szokta meglátogatni s tudja hogy a hü szerető megtartja a neki oly kedves szokását, bár ennek következtében veszély is háramolhatik rá. Épen ezért fordul sóhajával aggódva a kiskertecskéje zizegő lombjait megrezgető szellőhöz, hogy takarja el a Husang Janesi nyomát, ki most hozzá indul s kinek ő zive szerelmének jelképeül szép bokrétát köt.

*) Változatai: Arany László és Gyulai Pál: Népk. gyűjt. I. 206. „Czifra Janesi” (közölte: Szigligeti Ede Putnokról) továbbá Erdélyi Jánosnál; I. kötet 381. és III. köt. 67. lap. Egyes versszakok megvannak: Pap Gyula Palócz népkölteményei közt az 56-ik lapon.

Egyszerűen az időnek az a jelensége ez, mely teljes figyelmet és éberséget kíván, nehogy úgy legyen, hogy mikorra a kritikus napok elkövetkeznek, elfogy a bátorság, mert elfogyott az erő forrása és nem riad fel a lelkesedés, mert „quid mihi interest cui serviam dum elitellas portem!”
Ósdi Rőkönyő.

Szemle.

(Kékbeli gentryk. — Angyalok bálja. — Divatos betegség. — Elvek diadala.)

Fehér papíron kék betűk. . . . . Ilyen kinézése van a gömörvármegyei ifjuság báli meghívójának. A színek: a mi színeink, Rimaszombat város családi színei, s a meghívó mégis egyenesen merev demonstráció Rimaszombat ellen. A kékbeli „harminczhetek” lajstroma legalább azt látszik kiáltani, hogy a gömörvármegyei ifjuságban „polgári” ifjuság nines. . . . .

Olyan szépen indult meg ez az elmúlt farsang! Szinten hajlandó volt elhinni az ember, hogy az idei böjt a régmúlt torzsalkodások kipihenésének lesz szentelve, s milyen csalódással kell látunk, hogy csak arra való, hogy kipótolják azt, a mit farsang alatt elmulasztottak. Mert a rendezőség névjegyzékében képviselve van Borsod, Nógrád, Pestmegye, némileg Erdély s még inkább Budapest is, de Rimaszombat nines felrajzolva a gömörvármegyei ifjuság bálharczterei mappáján — sehol! „Három Rózsa” jelzi ugyan hogy mi is vagyunk a világon, de ez, attól félek, a bál idején nem lesz egyéb, mint „sziget a szárazon.”

Legalább nem mi fogunk — ázni.

* * *

Az lesz a muzeum-bál. — Mert mai világban már ilyen esiklandós czimeket kell keresni a mulatságok számára, más különben nem megy belé senki csak a ruhatáros meg a jegyszedő, a multkor meg egy tudós asszonyi colle-

Mikor Husang Janesi a lovát nyergeli
Akkor Kurin Boreza a bokrétát köti.

E két sor az egyedüli cselekvés, mely epikailag van feltüntetve: a többi rész már beszéltető rész, a melyben a megérkezett Husang Janesi fantáziája tünteti elő sorsának főbb mozzanatait.

Erdekes sajátja a népköltészetnek az itt is tapasztalt hirtelen rövidség, melylyel egyes távolabb eső eseményeken minden áthidalás nélkül surran át a nép sas szárnyu képzelete, mint például ebben a népdalban.

Fakó lovam fel van kantározza,
El is megyek a rózsámhoz rajta;
Repülj fakóm szikrázzék a patkó;
Ez a kis lány de kedvemre való.

Az első sorban a szerető felkantározza lovát, a másodikban felül rá azzal a szándékkal, hogy kedveséhez vágat, a harmadikban biztatta lovát, s elvágat, a negyedikben már kedvesénél van s átölelve kiáltja, hogy mily kedvére való leány.

Valóságos mestermű, a közvetlenség netovábbja! Így itt is a második strófa első sorában Husang Janesi a lovát nyergeli; a másodikban Janesival egyidejűleg Boreza a bokrétát köti, a harmadikban s negyedikben már ott van szeretőjénél, talán már ölelben is tartja és vigasztalja:

„Ne sirj Boreza, ne sirj, úgy kell annak lenni,
Vaj s szalonáért most vasat kell szenvedni.”

Kissé homályos értelmű hely ez utóbbi sor, mert egy kis vaj vagy szalonna elesenéseért nem szoktak „fegyveres katonát” küldeni az ember után, bár az is büntetendő eseklményt képez. Különben ez csak arról tanuskodik, hogy népiünknek nines valami széles körű jogismerete. Fordulnak elő ily, a jogász ember szemében baklövésnek tetsző tévedések más népkölteményben is, mint pl. a „Szilágyi és Hajmási” című ó-szekely népdalában; hol a fogság oka két gerezd szóló.

„Pajtásom, pajtásom, kenyeres pajtásom,
Már hét esztendeje, hogy mű fogván estünk
Császár tömlőzébe, két gerezd szólóért.”

De térjünk vissza Husang Janesihöz, a Borezát vigasztaló Husang Janesihöz, kinek lelki szemei előtt a munkási börtön rostélyos ablakai tünedeznek föl s ijesz-tő rémként jelenik az ott sinylők nyomora:

TÁRCSA.

Gömörvármegye népköltészetéről.

Irtá: Ludányi Béla.

[Folytatás.]

Majd a megcsalott szerelem bosszuvágyó hangján kiáltja oda a cigánynak:

„Huzd rá hát te cigány
Estvétől viradtig,
Míg a csáti bíró
Lánya el nem alszik!”

Mily ironia nyilvánul ez utolsó két sorban! Valóban erre csak is a legodaadóbb szerelemből vált engesztelhetlen gyűlölet volt képes. Majd táncolni kezd s igazi őrvongással járja a lányóval, azzal a lánnyal, kire ő hiába pazarolta szerelmét, ki őt megcsalta, ki hitlen volt hozzá s kit most ő halálra akar tánczoltatni.

Hadd el már te cigány
szólal meg végre a már-már halálra gyötört leány.

„Hagyd el már te cigány
Hagy menjek pihenni
Garmazsin cipőmből
A vért kiönteni!”

De megcsalt szeretője, kit a bosszu műve még engesztelhetetlenebbé, még dühödtebbé tett, nem engedi: tovább kell járnia a tánczot s a cigánynak „regvelig kell huzni.” Az elaléláshoz közel levő lány, a gazdag csáti bíróné szép lánya ekkor látván, hogy nem menekülhet volt kedvese karjai közül, saját szüleit kezdí átkozni, kik elengedték őt a bálba menni s aztán folytatja tovább a tánczot most már csakugyan „mindhalálig.”

Másnap már:

Harangoznak délre
De nem a misére
Csáti bíró lánya
Most van kiterítve.

Ennyi a cselekvény ez elég mozgalmas balladában. A bosszu diáhalma a végeredmény. Nyelvezete szép; verseselí tehnikája tökéletesebb mint a Sári Lidie. Rhythmus 4. 2. vagy 3. 3. A lélektani megokolás is elég

gium kapta magát és rendezett egy „angyalok bálját.“ Ezek a derült, friss, mosolygó bábok igazán nagyon kedvesek voltak ott az arany csillagos indigo kék firmamentum szelid árnyéka alatt! Görög tűz is volt — — fulladásig, csak hogy németek csinálták.

Hanem a mint e nyolcz esztendő szalondámak keresztül-kassul tánczolgattak a világot jelentő deszkákon, önkénytelenül is az jutott eszembe, hogy mi lesz ezekből a „művésznők-“ből, ha csakugyan odajutnak majd az élet szinpadára!

Most még annak kicsi művészei, akkor valószínűleg majd — — nagy komédiásai lesznek. — Csak legalább akkor is ilyen jól tudják aztán a szerepeiket.

* * *

Végre zeng az ének egy szenzációs sikkasztásról is. E tekintetben Rozsnyó a mi rivalisunk — a maga saját külön Kristóffijával — felült, tulszárnyalt bennünket. Ebben a történetben két komikus alak is szerepel: az egyik Kristóffy, a ki saját cautiójával szökött meg, a másik meg az igazságügyminiszterium, a melyik azt se tudja, hogy Gömörmegyében a törvényszék Rimaszombatban van s a „rozsnyói törvényszék-“nek sürgönyözget.

Ilyen böles kormányzattól csakugyan kitelik, hogy visszahozatja azt a jámbor sikkasztót, a kinek inkább még utiköltséget kellene küldeni, hogy valamiképen vissza ne jöjjön. De ha már csakugyan vissza kell hozatni a hivatali és erkölcsi „elv“ nagy dicsőségére; legalább tétesék spirituszba és mutogassák pénzért, ostobaságban sinylődő sikkasztó jelöltek hathatós elretentésére.

Civis.

Egy hang a selyem iparról.

II.

De ha tudjuk mennyit jövedelmez a selyemtenyésztés, azt is jó tudni, mily munkát igényel az, mert csak ily módon állapítható meg hasznos volta, avagy hiabavalósága, tehát vajjon érdemes-e vele foglalkozni?

Erre a felelet az, hogy igenis érdemes, mert az egész tenyésztési idényt, t. i. az egész processus, míg a selymperpetéből hernyó és a hernyóból gubó lesz, mindössze 32—35 napot igényel és ez idő alatt nincs egyéb dolga vele, mint a hernyókat tisztán, kellő hőmérséklet mellett, egészséges, tiszta levegővel tartva, naponta 5—6-szor friss eperfa levéllel étetni, a mit öreg asszonyok épugy, mint 8—10 éves gyermekek is könnyen végezhetnek, és így anélkül, hogy a tulajdonképeni munkaerő a napi munkától elvonatnék, rövid 5 hét alatt 25—30 forintot ugyszólván észrevétlenül, csaknem minden fáradság nélkül meglehet keresni, s ha ehhez hozzá gondoljuk még azon előnyt, hogy e pénzhez az ember ép oly időszakra jut, mikor a szegény embernek más jövedelmi forrása alig van, t. i. június hónapban vagy július elején, tehát épen az aratás előtt, azt hiszem, nem szükséges további in-

dokolás arra, hogy ezen iparral igenis érdemes foglalkozni.

De még az sem megvetendő előny, hogy ezen keresmény tisztán a szorgalom gyümölcse, mert e mellett alig van 30—40 kr. kiadás, mint-hogy a tenyésztő az országos selyemtenyésztési felügyelőség által selympetével nemcsak hogy ellátatik, de azokat még saját költségén ki is kelteti és a tenyésztőt kész hernyóval látja el, nemkülönben a táplálékot, a szükséges eperfa lombot is ingyen kapja, csupán csak szedni kell a fáról, nincs tehát egyéb kiadása mellette, mint a tenyésztéshez szükséges 40—50 iv tenyésztő papirost megvenni, mit a selyemtenyésztési intézettől szintén jutányos áron lehet beszerezni

A selyemipar által nyújtott — a népet érintő — ily előnyök ismerete mellett önkényt merül fel a kérdés, mi oka lehet annak, miszerint ezen iparág Magyarországnak leggazdagabb vidékén a bácskában és a bánáiban honosult meg leginkább, míg szegényebb vidékeit, t. i. az ország felső részét, hol pedig a nép nagyobb ér-zékkel bír az ipar iránt, mint az alsó, gazdag vidék lakói, mostanáig érintetlenül hagyta? s mi oka lehet annak, hogy habár bebizonyított tény, miszerint Magyarország területének körülbelül $\frac{3}{4}$ része alkalmas a selyemtenyésztésre, tehát csak $\frac{1}{4}$ része nem alkalmas, mégis a lefolyt 10 év alatt is alig 10 megyében lett ismeretes, hogy Magyarországnak selyem ipara is van, ellenben a többi megyékben legfeljebb egyes intelligens embereknek van erről tudomásuk, magának a népnek azonban fogalma sincs róla.

A legfőbb ok azonban minden esetre abban keresendő, hogy azon megyékben, hol a selyemipar jelenleg már virágzik, a selyemtenyésztéshez szükséges eperfa már az előbbi időkben, t. i. a kísérletek idejéből rendelkezésre áll és csak arra van szükség, hogy ezen faállomány az ipar fejlődésének arányához képest szaporíttassék, mely tekintetben az ezen ipar jövedelmezőségének tudatában álló megyei és községi közigazgatási hatóságok valóban minden lehetőt meg is tesznek, ellenben a felső vidéken legfeljebb kertekben vagy udvarokon, és csak itt-ott elvétve lehet utzákon vagy utak mentén eperfát találni, arra pedig, hogy eperfák nevelése talán ki is fizetné magát, épen nem gondol senki.

Ezt látszik legalább bizonyítani azon körülmény, hogy míg azon megyékben, hol a selyemtenyésztés már csak némileg is meghonosult, szép és rendezett községi faiskolákat lehet látni, melyek állományának nagyobb részét eperfa esem-ték képezik, míg azon megyék községeiben, hol a nép a selyem iparról még tudomással nem bír, nem hogy faiskolák volnának láthatók, de sok helyen e célra még terület sincs kijelölve, pedig hát faiskolák létesítése tekintetben már állami intézkedések is történtek.

Egy másik ok talán abban keresendő, hogy a nép azon része, mely keze munkájával kénytelen kenyerét keresni, nincs tudatában a selyem

ipar jövedelmezőségének, a kik pedig erről tudomással bírnak, nem gondolnak arra, hogy mily szép szolgálatot tennének nemcsak a népnek, de az országnak is, és mily szép hazafiui kötelességet teljesítenének, ha a népet kissé megismertetnék a selyem iparral, s megmutatnák mily szép mellékjövédelmet lehet abból egy kis fáradsággal szerezni, és egy kissé oda hatnának, hogy az ehhez szükséges eperfa nevelés megkezdessék, esetleg e tekintetben jó példával előjárnának, mert a példa vonz.

És erre leginkább hivatva volnának a néptanítók, a járási közigazgatási tisztviselők és községi vagy körjegyzők, mint az intelligentiának azon része, mely hivatalánál fogva is a néppel közvetlen érintkezésben van, amazok, t. i. a tanítók, bevezetvén a népet a tenyésztés módjába, esetleg saját kezdeményezése által, emezek pedig, t. i. a közigazgatási tisztviselők és községi jegyzők pedig felkarolnák a faiskola ügyet, illetve oda hatnának, hogy az e tekintetben kiadott felsőbb hatósági intézkedések lelkiismeretesen fogantatosítsanak.

Igaz, hogy ez kissé szaporítaná a hivatalos teendőket és némi költséget is okoz a községeknek, de gazdagon kárpótolva lenne a szegény népnek nyújtandó haszon által.

Igaz az is, hogy ott, hol az eperfa nevelést előlről, t. i. a magvetésnél kell kezdeni, a fáradság gyümölcse csak évek múlva, mintegy 8—10 év múlva mutatkoznék, de ha soha nem kezdünk, soha nem jutunk eredményhez.

Már pedig az eperfának nemcsak azon gyümölcse van, hogy selyemhernyónak táplálékot nyújt s ez által egy már meglehetősen kifejlődött eperfa évenként 3—4 firt hasznot hajt, tehát nem kevesebbet mint bármely gyümölcsfa, hanem izletes gyümölcsöt is hoz, melyet nemcsak a gyermekek jó étvágygyal fogyasztanak, de a háziállatok is kedvencz esemegének tartják. Mindezen előnyök mellett talán szükségtelen még azt is fel-említeni, hogy a faházak előtt mily szolgálatot tesz például tűzveszély esetén vagy szélvihar idején, mily kellemes pihenőt nyújt árnyéka forró nyári napon a kifáradt munkásnak, s végre menynyi tüzelő fát szolgáltató rendszeres csonkítás által.

Mindezen előnyök, azt hiszem, elegendők arra, hogy igyekezzünk azokat meghonosítani ott, hol a talaj azt megengedi, pedig az is bebizonyított dolog, hogy az eperfa e tekintetben sem valami kényes.

De különben is az eperfa abban is előnyben bír más fák felett, hogy könnyen nevelhető, mert csak kissé kedvező talajban is, kellő gondozás mellett az epermagból 8 év alatt már csinos kis fácska produkálható, t. i. 2 év szükséges, hogy az elvetett epermag kiültethető esemétté fejlőd-jék, 4 év kell, hogy az ily kiültetett eseméttéből állandó helyére kiültethető fácska legyen, itt pedig 2—3 év múlva, vagyis már a harmadik nyáron némi táplálékot is nyújthat, tehát akkor a selyemhernyó tenyésztés már megkezdhető.

jövendő sorsának iszonyu voltára, melynek rettenetességén még a természet növényei is megindulnak, mert:

A merre őt viszik
Még a fák is sirnak
Sűrű ágaikról
A levelek hullnak.

Igen szép metaphorikus hasoulat ez, mely nemcsak az évszakot jelöli meg, hanem a nép kedélyvilágára is élénk világot vet. Elénkbe tárja mondom, népünk gondolatvilágának érzékenységét, mondhatni finomságát, mely az elfogott Zöld Marcziban már többé nem az ártatlanná tett rablót, a büneiért büntetést érdemlő szegény legényt látja, hanem embertársát, a testéből való testet s a vérből való vért, ki talán nem is önszántából lett szegény legényne hanem házas életének boldogtalansága felett való keserűségéből, mint azt a végső strófa gyanítja, mely Zöld Marczinak feleségéhez intézett következő szavait tartalmazza:

„Sirhatsz már utánam
Ha eddig bántottál
Nem tudom jobb lesz-e
Magadnak ezután?“

Jellemző különben, hogy népünk mondavilágában és népköltészetében, mindig maradandó nyomot hagy egy-egy szegénylegénynek, úgy nevezett: pusztai betyár-nak szereplése. Hány ballada, hány románcz, hány rege-kép, hány csárdai életkép forog közzájón csak az alföldi népe közt, melynek hol az Angyal Bandi, hol ez, hol meg amaz a betyár a hőse, ki tudná azt mind meg-számolni? Hát hogyha még hozzá vennék azt a sok históriát, mely prózában beszéli el a sok hőstettet, a mit azok véghez vittek, akkor csak azon vennék észre ma-gukat, hogy alföldi népköltészetünk java része mind csu-pa betyár história. Csodálkozunk-e ezen? vagy pláne megrovandónak találjuk?

Oh nem! A kegyetlenkedés — mitől csakugyan borzadva kellene elfordulnunk — nem eleme az efféle történeteknek s költeményeknek. Sőt a betyárok sem ugy szerepelnek bennük mint betyárok, hanem mint valódi hősök, kik az utassal kiméletesen bánnak, a szegényeket gazdagon jutalmazták s kik ezen fölül még szerfölött lo-vagiasak is, különösen az asszony néppel szemben.

(Folytatása következik.)

„Hallottad-e hírét piros álomszögnek?
Annak az átkozott munkácsi tömlőznek?
Most is ott ül benne két szép gulyáslegény,
Ott tölti napjait éhen, szomjan szegény!“

Majd kapcsolatba hozva ezt a jelenetet saját sorsá-
val, vizióként lebeg szemei előtt az a jelenet, mely a
törvényszék tanácskozását tünteti föl:

„Látom, a törvényben huszonnégyen ülnek,
Mind a huszonnégyen rólam törvénykeznek,
A huszontodik a nevem diktálja,
A főszolgabíró levelem irkálja.“

Huszonnégyen, illetőleg huszonötön alkotják a tör-
vényszéket s azok mind felőle tanácskoznak. Összeült a
törvényszék; kimondják reá az ítéletet, pedig ő még ki
sincs hallgatva. Mily érdekesen illusztrálja ez is a nép
nagyító tehetségét.

Gyönyörű befejezést nyer végre e kép e metapho-
rás hasonlatban végződő strófában:

„Rimaszombat felől fujdogál a szellő,
Nem jó hirt hallok én magam sorsa felő,
A merre én járok, még a fák is sirnak,
Sűrű ágaikról a levelek hullnak.“

Nemcsak nyelvezetére, de tárgyára és tartalmára
nézve is rokon e költeményel a „Czifra Janesi“ ezimű
rege-kép, mely Putnokról származik*) (Közölte Szigligeti
Ede az Arany L-Gyulay P. Népk. Gyűjt. I. k. 206. l.)
A legelső mozzanat ebben is ugyanaz, mi a megelőzőben.

Czifra Janesi — ki alighanem azonos a Husang
Janesi személyével — szintén szeretőjéhez megy. Lovát
nyergeli s bizgatja, hogy gyorsabban menjen, mert
messze lakik még kedvese; messze van Imola.

„Czo fel szürke farkom
Czifra Janesi lova,
Messze van Imola
Nem értünk ma oda.“

S azalatt mig Czifra Janesi ki tudja hány mért-
földnyire Imolától a lovát ugratta, addig:

„... Járdán Julcsa
A kapuban várta.“

„Várta rátottára
S mézes pálinkára.“

Itt aztán hirtelen megváltozik a szin, mert az egy-

mástól távollévők, kiket csak az imént mértföldek vá-
lasztottak el, im egyszerre együvé kerülnek s ha ugy
tetszik — egymás nyakába borulhatnak.

„Egyél, igyál Janesi
Világ bosszujára,“ szóllítja meg a lány a
fent idézett sorok után Janesit.

Ugyanaz a vonás, ugyanaz a mozzanat mi az előbb
tárgyalt rege-képben.

Majd tovább így folytatja:

„Ha én aztat tudnám
Melyik uton mégy el,
Felszántanám én azt
Aranyos ekével.“

Be is vetném én azt
Szemenedett gyöngyvel
Be is boronálnám
Sűrű könyeimmel.“

De a szerető lány kedves, vigasztaló szavai, melyek-
ből oly odaadás, oly tiszta szüzi vonzalom sugárik ki,
milyenre csak a legideálisabb szerelem képes, nem tud-
ják megvigasztalni, a bánéból magabaszált szegény le-
gényt, ki e sötét jóslatszerű szavakra fakad:

„Bura termett idő
Ködnevelő szellő
Megemészített engem
Ez az egy esztendő.“

S lehetett, hogy valósult is sejtelve s elérte a sze-
génylegények közös sorsa: a börtön, vagy mi még tán
annál is rosszabb: a bitó.

Ehez hasonló história a „Zöld Marcz“ törté-
nete, kit családjá köréből felesége oldala mellől hurezol-
nak rabságra az igazság emberei.

Rövid négy strófa álló jelenetet beszél el e kis
rege-kép*) is mint akár az előbbieket: a „Husang
Janesi“ meg a „Czifra Janesi“, csakhogy míg
ezek hősei az elfogatást egyidőre meneküléssel kerülük ki,
addig Zöld Marczit mindjárt a költemény elején a zsan-
dások szuronyai közt látjuk:

Elfogták Zöld Marczit

Nyavalyás kinjával — mondja az első versszak
két utolsó sora s ezzel egyszersmind utal hőse jelen s

*) Megj. „Gömör-Kishont“ 1890. évf. 32. sz. L. B. „Vad-
virágok.“

Hogy pedig az epermag előállításával se kelljen bajlódni, az országos selyemtenyésztési felügyelőség Szegszárdon gondoskodik arról, hogy az e tekintetben hozzá fordulók kellő mennyiségű maggal elláttassanak.

A selyemtenyésztést, mint jövedelmező iparágat ismerve, önként felmerül a kérdés, mi oka lehet, hogy Gömör megye ipart kedvelő népe ezen iparág kultiválását még csak meg sem kísérette? És vajjon mi másban kereshetnénk az okot, mint az körülményben, hogy Gömör megyében a selyem ipar még mindig terra incognita, hogy tehát még eddig senkinek nem jutott eszébe a figyelmet ezen iparág felhívni; pedig hát ezzel a megye vagyonsodása nem esekély mértékben emelkedhetne, e mellett pedig az ez irányban fáradozók nemcsak maradandó népszerűsége tennének szert, hanem igen szép hazafiúi kötelességet is teljesítenének, mert azzal a kis fáradsággal, melyet ez ügy érdekében ki kellene fejtetniök, a nép vagyonsodását s ez által az ország jólétét is tetemesen előmozdíthatják.

És vajjon nem szépen emelné-e az a megye értékét, ha például Rimaszombatban, Tornallyán, Pelsüczön, Putnokon, Rimaszécsen vagy más ily folyó parti és vasut menti nagyobb helyeken egy selyem fonoda vagy egy selyemszövő gyár keletkezne, mely évenként 3—400 munkásnak adna biztos kenyeret, vagy legalább egyelőre csak gubó raktárak keletkeznenek e helyeken, melyek szintén 100—120 nőnek nyújtanának évenként 3 hónapra át biztos jövedelmet.

Mindenhöz pedig nem kellene egyéb, mint egy kissé felkarolni a faiskolák és e mellett az eperfa nevelés ügyét, a többi aztán önmagától keletkezne, mert az országos selyemtenyésztési felügyelőségnek magának is van már gondja arra, hogy a hol eperfa van, ott tenyésztők is legyenek, a hol pedig tenyésztők vannak, ott gyorsan épülnek a raktárak is.

Leghatározottabban közreműködhetnek pedig ez ügyben a járási tisztviselők, községi vagy körjegyzők és néptanítók, kiknek tehát az ügyet nem tudom elég melegen szíves figyelmükbe ajánlani.

Hisz Gömörben a selyem ipar igen szépen virágozhatna és népe is oly szegény, hogy ugyszólván kényszerülve van még oly esekély jövedelemmel kecségető vállalatba is bele fogni, miért nem ragadja meg tehát minél előbb a kedvező alkalmat? Azért mondom minél előbb, mert később, különben is be fog köve kezni önmagától is, mert nem kétem, hogy mások boldogulását látra, maga is igyekezni fog majd e kedvező alkalmat megragadni.

A selyemtenyésztésre Gömör megyének Sajó-, Rima-, Balog- és Szarazvölgye egyaránt alkalmas nemcsak a talaj, de éghajlati viszonyok tekintetében is.

Nem hibáztatható ugyan e megye azért, mert ezen iparág fejlesztése érdekében még mit sem tett, mert hát nemcsak ő az egyedüli, van még sok hasonló megye, sőt mondhatni, hogy még az összes felső magyarországi megyék — melyek a selyem iparra alkalmasak, — hallgatnak, mindazáltal azt hiszem, hogy a kezdeményezés csakis a megye öntudatos fejlődését bizonyítaná és kellemes megnugvásra szolgálja a tudat, hogy e tekintetben nem szomszédjai példáját követi, sőt inkább azok előtt jó példával jár és csak önértetét emelné a tudat, hogy a felső megyékben az uttörő nehéz munkáját végezte, mert kétséget nem szenved, hogy a kedvező eredmény a szomszéd megyéknek is erős ösztönzésül szolgálja.

Állítsunk tehát községi faiskolákat és neveljünk ebben a gyümölcsfák mellett sok eperfaesemetét, hogy azokat házaink előtt, az utcákon és utak szélein vagy más művelésre nem alkalmas területeken kiültetve felnevelhessük és ne csak kiméljük, de óvjuk és ápoljuk is a gyenge fácskákat, mert csak kellő kimélet és gondozás mellett nőhet az szép fává és jutalmazhatja meg rövid idő múlva a reá fordított fáradságot és gondot.

Helybeli hírek.

Üdvözlés. Jurasko Jakobot, a gömör megyei államépítészeti hivatal jeles főnökét azon alkalomból, hogy főmérnökké léptetett elő, a közigazgatási bizottság tagjai a februári helybeli ülésben melegen üdvözölték.

A helybeli polgári leányiskola növendékei e hó 14-én sikerült előadást rendeztek a Három Rózsa nagyszobájában. Volt kar- és magán-ének szindarab (kettő is) és néma képlet. A kis leányok ritka képességeikről meglepő bizonyosságot tettek. Karénekek (Simkó tanár vezetésével) alatt összhang dolgában kellő szabatos volt, sőt egy lengyelkét teljes sikerrel énekeltek el a zeneileg jól felgyelmezett leánykák. Nehány dalt a szép hangú Danielisz Ételka cigányzene kíséretével adott elő; hangja érdemes a magasabb kiképzettségre, hogy a felsőbb register is kellemesen kifejlődhessenek. Idővel sokra viheti, legalább e reményt fejezte ki a közönség elismerő tapsvihara, mely egy művészi nívóra emelkedhető tehetség

első buzditásul hangzott föl. Volt élő kép is. A fővárosban nagy sikert aratott „esárdás“ balletek egyik jelenetét mutatták be az intézet összes növendékei — részben jelmezekkel — a „magyar nota“ cím alatt, melyben az erdő pázsitján nyugó cigánylegénynek a zene nem töltötte hegedűt ad s a fiatal legény lelkében megszületik a legszebb magyar nota „Cserebegár, sárga cserebegár.“ A kép főszemélyei: Danielisz Ételka (nemző) és Hevessy Mariska (cigánylegény) s a mellékszervek, kik között hazánk összes nemzetiségei képviselve voltak, a bőségesen ontott, de néha nem jól irányított görög tűz fénye mellett, gyönyörű csoportozatot alkottak. Nem kevésbé sikerültek az élőkép és zenei piécek közé ékelte szindarabok is, melyekben a kis műkedvelők általános vélemény szerint jobban megállottak helyükön, mint a nagyok, sőt egyik-másik közülök egész virtuositással játszta szerepét. Elvi szempontból nem dícsérjük meg őket névszerint, de szívesen elismerjük, hogy mindnyájan derék és tehetséges növendékei leányiskoláinknak; helyettük elismeréssel adózunk azoknak, kik a siker érdekében legtöbbet fáradoztak: az intézet igazgatójának s az egész tanítói karnak, kik az előkészítés munkájában egytől-egyig részt vettek. — A közönség színtől megtelet szülőkkel s az ifjuság barátaival, kik az előadás alatt pompásan mulattak. Nem is volt egyéb kifogás — nem tekintve az ily intézeti előadások paedagogiai értékét — mint az, hogy a terem tulságosan be volt fűtve s az egyik darab kissé hosszúra nyult — Tizenegy óra-
kor a jövő nemzedéke vidám tánczra perdült s fesztelen jó kedvvel járta három óráig a legpopogósabb gömöri stílusú esárdást.

Béjti mulatság. A gömör megyei ifjuságnak bálja, melyet a megyei közművelődési egyesület javára rendeznek, szombaton e hó 21-én lesz. A mulatságra szóló meghívók korlátot számban küldettek szét, miből azt lehet következtetni, hogy a jótékony ezé oltárán csak a legközelebbi ismerősök áldozhatnak, pedig a közművelődési egyesület megérdemelné a legszelebb körü támogatást.

Meghívó a rimaszombati „Három Rózsa“ szálloda termében 1891 évi február hó 21-én, a „Gömör megyei magyar közművelődési egyesület“ javára rendezendő zártkörű gömör megyei ifjusági bálra. — Rendező bizottság: Putnok Mór, b. b. elnök. Diószeghy Zsigmond, b. b. alelnök. Szabó László, b. b. alelnök. Fornót Gyula, b. b. jegyző. Feledy Ferenc, b. b. pénztárnok. Bornemisza Elemér, Dráskóczy László, Fáy Gyula, Fáy László, Gömör Olivér, Hanvay József, Hevessy Barna, Hevessy Péter, Luzsiaszky Henrik br., Máriaassy Gyula, Madarassy Zoltán, Marton István, Nehrer László, Nehrer Gyula, Nyáry László br., Ragályi Gyula, Ragályi Ferenc, Ragályi István, Radvánszky Kálmán, Szilárdy Béla, Szakall Ferenc legifj., Szakall István, Szeleczky Árpád, Szeleczky Zoltán, Szabó Nándor, Szentiványi Géza, Török Gyula, Vajda István, Vajda Pál, Vajda László, Veit Béla, Walter Gyula b. b. tagok. — Kezdet 9 óra-
kor. — Jegyek ára: személy-jegy 3 frt., családijegy 2 személyre 5 frt., minden további családtag 2 frt.

Öngyilkosság. A helybeli tüzéraktányában tragikus eset történt szerdán reggel. Egy Baeskaí nevű szakaszvezető és András Kálmán tizedes a büntetéstől való félelmükben a halálba akartak menekülni, Baeskaí revolverrel szíven lötte magát s azonnal meghalt. — András kezéből társai kiesavarták a fegyvert. — Mint mondják, engedély nélkül egész éjjel a kintinban mulattak, s hogy e miatt büntetés ne érje, együtt határozták el az öngyilkosságot.

Tüzi lárma s vészjelző trombita harsogás riasztotta fel múlt pénteken este városunknak nyugalomba térni akaró lakosságát rég meg nem zavart esendes nyugalmából. A vészjelző azonban, mely ezuttal fenyegetett, sokkal esekélyebb volt, mintsem azt először hitték, annyival is inkább, mert a tűz színhelye a város központján kívül esett, amle még se volt oly kicsiny, hogy a károsult meg ne emlegesse, mert a pusztító elem mintegy 150 zsák faszenét emésztette meg, mely a pályaház közelébe volt elhelyezve. A tűz oka valószínűleg egy még izzó állapotban zsákba került szendarab volt.

Helyreigazítás. Lapunk múlt heti 7-ik számában a hirdetések között a „gömör megyei nép- és iparbank“ közgyűlésére vonatkozó közlésben Ugyanis a népbank közgyűlése nem február 22-én, hanem február 25-én lesz. E helyreigazításra jónak láttuk a t. érdeklődők b. figyelmét felhívni!

Vármegyei újdonságok.

Vettük a következő gyászjelentést: Keeskésy Ede es. és kir. százados, neje Báro Pongrácz Olga, gyermekei, Tibor és Margit; Keeskésy Leonora, férje, isei Fekethe Nándor, gyermekei, Jolán és Anna; Keeskésy Tivadar, Erzi és Jolán, az összes rokonság nevében is mélyen szomorodott szívvel jelentik a felejthetetlen atya, nagy-
anya és após Keeskésy Edének hosszú szenvedés és a halotti szentségnek felvétele után, élete 72-ik évében f. hó 10-én történt gyászot elhunytát. — A boldogult hült tetemei f. hó 12-én esütörtökön d. u. 3 órakor fognak Putnokon a róm. kath. sírkertben a családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. — Béke hamvaira!

Nevváltoztatás. A nyustyai vasúti és táviró állomás ezental nyustya-likérinek fog nevezetnii. Az érdekelt tényezők tekintettel a nagy jelentőségű likéri kohótelepre ezen elnevezés mellett nyilatkoztak.

Tanítóválasztás. Ráhon az elbetegedett Balázs György ev. tanító mellé az egyházközség Hámos Zoltán és Hívössy Lajos dékánok elnökléte mellett Czéner Pál szelezi tanítót választotta meg két évre helyettes tanítónak.

A megyei közmunka költség előirányzatát a kereskedelmi miniszter jóváhagyta azon belül tett némely esekély módosítással. A szállítási pályázat az egyes utszakaszokra kiíratik, melynél kívánatos, hogy a kavicsanyag szállítása és felaprózására az érdekelt községek vállalkozzanak, nehogy ezen keresettől elessenek.

Új vasúti megálló hely. A kereskedelmi magyar kir. miniszter értesítette a megyei közigazgatási bizottságot, hogy hajlandó Bakos-Töréken vasúti megálló helyet engedélyezni, ha az érdekelt községek az ezzel járó 140 frtnyi költség megfizetését elvállalják.

Ipariskolai állami segély. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter a rozsnói ipariskolának 385 frt, a tornallyainak 160 frt, a rimaszombatinak 180 frt, a tiszolczinak 210, a dobsinainak 150, nagyröczeinek 220, jolsvainak 188, putnokinak 220 és a chisnyóvizinek 100

frt államsegélyt engedélyezett az 1890/1 évre. A megyei iparalaptól nyerne ezen felül a tiszolczai állami, a dobsinai, jolsvai és rimaszombati községi ipariskolák 50—50, a putnoki pedig 70 frtot.

Elkeresztelés. A tornallyai főszolgabíró újabban ismét elkeresztelési ügyben hozott határozatot. Kálniczky Endre putnoki ev. ref. lelkész tett panaszt elkeresztelési kihágás miatt Perjessy Endre odaváló r. kath. lelkész ellen s ez ügyben Szontagh főszolgabíró a következőleg ítelt: Perjessy Endre róm. kath. lelkész putnoki lakos a Pásztor István és neje szül. Takács (Oeskaí) Erzsébet putnoki lakos szülékétől származó Pásztor Borbála elkeresztelése folytán elkövetett kihágásban vétkesnek kimondatik és köteleztetik nevezett kisdéd keresztelési anyakönyvi kivonatának ezen hivatalhoz 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe alatt leendő beadására. Köteleztetik továbbá az ezen kihágás elkövetésének megtorlása címén 25 frt. azaz huszonöt forint pénzbírságnak és panaszkodó Kálniczky Endre kétszeri fuvar és napidija címén 8 frt azaz nyolcz forintnak, özv. Lesko Istvánné putnoki lakos tanu egyszere napidija és fuvardija címén 3 frt. azaz három forintnak, végre Juhász (Kopasz) Istvánné keleméri lakos tanu napidija címén 50 krnak, összesen tehát 36 frt. 50 krnak 15 nap alatt, különbeni végrehajtás terhe alatt leendő megfizetésére. A marasztalt lelkész felebezett.

Újabb fordulat állott be a rozsnói adóhivatali sikkasztás ügyében. Ugyanis a miniszteriumtól leérkeztek az 1884—1885-ik évi naplók és számadások s ezekből már eddigel is több új sikkasztás konstataitott, melyek összege máris néhány száz forintra rug. A pénzügyigazgatóságnak nemcsak attól tartanak, hogy a sikkasztások összege az új nyomozat folytán tetemesen fog növekedni, hanem attól is, hogy a sikkasztónak több szándékos büntetése is lehetett. Az igazságügyminiszterium táviratilag értesítette a r o z s n o í (!!) törvényszéket, hogy Kristóffy elfogatott a hajón, teljes beismerésben van s maga is haza kívánkozik, egyszersmind kérdést intéz, hogy kiadása iránt megteendő-e az intézkedések. Mint értesítünk, a sikkasztó hazahozatala mintegy 3—4 ezer forintba fog kerülni, de azért az édes viszontlátás kedvéért valószínűleg mégis hazahozatják Kristóffy — talán mutogatni.

Farsang Jolsván. Február 1-én a kaszinó fiatalsága estélyt rendezett, melyen Polez József „Asszonyok panasz“ és Bankó Julia „Pókainé“ című költeményeket szavallták, Illés Valéria pedig Illés Hedvig zongora kísérete mellett dalokat énekelte. A szereplők mindnyájan nagy tetszésben részesültek. Előadás után reggelig tartó tánc volt. — Február 7-én a honvéd tisztgár tartotta táncvizsgalmát szép és nagy közönség részvétele mellett. A táncszalon hadi jelvényekkel volt díszítve, köztük két 48-as zászló is. A négyeseket 34 pár tánczolta. Jövedelem 40 frt 13 kr. — Február 10-én álarozos bál is volt, melyen 14 álarozos jelent meg. Ez volt a legnépesebb, mert Röczéről, Horkáról, Szlabosról és Chisnyóról is voltak vendégek.

Bruaiás finantz. Rozsnóy egy finantz szóváltás közben éles tölténnyel töltött szolgálati fegyverét emelte szakaszvezetőjére, de társainak sikerült a dühöngőt lefegyverezni. A dühöngőt letartóztatták.

A kivándorlás Amerikába megyénk területén mindig nagyobb és nagyobb mérveket ölt. A múlt héten ismét 31 megadott utlevél érkezett le a miniszteriumtól az alispáni hivatalhoz, megyebeli lakosok részére leendő kézbesítés végett, és 25 Amerikába szóló utlevélért beadott kérvény terjesztetett fel a belügyminiszteriumhoz.

Megebéli Penzintézetek mérlege. A nagy-röczei kölesön segély szövetkezet 1890. évi tiszta jövedelme 5321 frt 69 kr. volt. A nyustyai takarékpénztár mérlege 115993 frt 19 kr. összforgalom mellett 6017 frt 7 kr tiszta nyereséget tüntetett ki. Közgyűlését f. hó 15-én délután már megtartotta. A putnoki népbank 1890. évi tiszta nyereseménye 8132 frt 61 kr. volt. Közgyűlését ma (szerdán) d. e. 10 órakor tartja. A dobsinai takarékpénztár 1890. évi tiszta jövedelme 4947 frt 83 kr. volt, melyből az igazgatóság a részvényesek között (à 8 frt) 4800 frtot javasolt felosztatni, jótékony cézlokra 150 frtot oszt ki, közgyűlését f. hó 22-én d. u. 3 órakor a dobsinai városház tanástermében fogja megtartani. A rozsnói takarékpénztár és zálogház 941419 frt 47 kr. összforgalom mellett a 2331 frt 80 krnyi múlt évi nyeresemény áthozattal együtt 11360 frt 78 kr. tiszta nyereséggel zárja 1890. évi mérlegét.

Nyilvános számadás. A rimabrézói ev. templom ujtási költségei fedezésére Dlhányi János gondnok s presbyter társai által 40 kr. belépti díj mellett a helybeli vendéglő nagytermében f. hó 1-én rendezett táncmulatság összes bevétele 77 frt 25 krt tón. Levonás ebből a 36 frtot tevő kiadást, tiszta bevételül marad 41 frt 25 kr., mely összeg a nyustyai takarékpénztárba helyzetetett el. — Azon alkalommal a nemes ezétra felülfizettek: 2 frtjával: Boezko Dániel, Malatinszky Frigyes, 1—1 frtjával: Bobok Tivadar, Terray István, Solez Miksa, Thomka László, L. J., Rösch Frigyes, Kubinyi Pál, Borisz János, Rásztóczy Pál, Aronfy Ernő, Takács János, Belicza testvérek, Malatinszky Klementin, Hénel Rozália, — 80 krjával: Szabó Kálmán, — 60 krjával Dlhányi János, Pilis János, Brádnyan András, Zachar István, Valentín János, Palkovics János, ifj. Dlhányi István, Migalecz Mihály, Migalecz Pál, Fábry János, kiknek az egyház nevében e helyen is köszönetet mondani kötelességemnek ösmerem. — Hazafias tisztelettel — Liszkay János.

Vegey hírek.

Kitüntetés. Findura Imre, az országos statisztikai hivatal tisztviselőjét, városunk jeles monographusát a magyar földrajzi társaság választmányi tagjává választotta.

Kinevezés. Vékey Zoltán végzett jogász a rózsahegy kir. törvényszékhez dijas joggyakornokká nevezetett ki.

Eljegyzés. Jaczko Luczián, ki megyénkbeli származásu, s néhány év óta bajorországi Aschaffenburgban mint az ottani nagy cellulosegyárnak műszaki intézője volt alkalmazva, s ott magának jövedelmes állást s a magyar névnek becsületet szerzett, újabban pedig a Budapesten székelő „Magyar általános hitelbank“ brassomegyei nagy cellulosegyárak műszaki igazgatójává nevezetett ki, bajorországi Aschaffenburgban eljegyezte magának Röder Anna k. a., ottani tekintélyes szülők gyermekét.

Szükkeblü vármegye. Miskolcz városának ama kérvényét, melyet a belügyminiszteriumhoz fog intézni a végett, hogy a város törvényhatósági jelleggel ruháztassék fel, a mult héten tárgyalta Borsodvármegye állandó választmánya 19 szavazattal 7 ellen azt határozta, hogy a város jogos kérelmének pártolólág való felterjesztését javasolja. Borsodmegye közgyűlésének azonban a bizottsági tagok többsége az állandó választmány javaslatát nem fogadta el és kimondta, hogy nem engedheti meg Miskolcz városának a megye kötelekéből való kilépését s ezért a városnak a miniszteriumhoz intézett kérvényét nem pártolja.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**
Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

A tornallyai Takarékpénztár folyó évi rendes közgyűlése nem február 21-én, (mint a „Rozsnyói Hirdető“-ban közölve volt.) de február 24-én fog megtartani.

Az igazgatóság.

Géptulajdonosok figyelmébe.

Alírótt tisztelettel hozza a t. géptulajdonos és közönség becses tudomására, hogy lakatos műhelyét legújában egy **vasesztergályozó paddal** felszerelte, minek folytán mindenféle **géprések, tengelyek esztergályozását és gépek javítását** jutányosan felvállal.

Rimaszombat, 1891. február hó 18-án.

Stolez Sándor,
cséplőgéptulajdonos, lakatos mester.

A rimaszombati takarékpénztár tulajdonát képező helybeli Kis-hid utcazi

szalajka-főző ház,

ugyan ezen vagy esetleg más czélra is, 1891. május hó 1-től fogva **berbe kiadó.**

Ertekezhetni: **Horváth János** igazgatósági tagnál.

Eladó vagy bérbe kiadó föld-birtok és szappanos üzlet.

Egy már 18 év óta fennálló és legjobb forgalomnak örvendő **szappanos üzlet** minden felszerelvényeivel eladó, továbbá egy kitünő jó karban tartott 17322 □ öl területű földbirtok eladó esetleg bérbe vehető, nemkülönben egy sárga színű brieska, egy igás szekér, mindenféle gazdasági eszközök, 120 csomó szalma, és egy kazal löhere szintén eladó.

A szappanos üzletben levő kitünő minőségű kész áruk, leszállított áron árusíthatnak ugyanott.

Rimaszombatban, 1891. február 17.

3—* **Konyha Géza.**

Hirdetmény.

380. sz. — A **Nagy-Csoltó és Kis-Csoltó** községben gyakorolt italmérsi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9—10. §§-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1891. évi márczius hó 5. napjának d. e. 9 órákor** a kir. trvszék 17. számú hivatalosbójába kitézetek: Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idézettek.

A rimaszombati kir. trvszék, 1891. évi január hó 27-én.

Fornét,
kir. trvszéki elnök.

Cseh,
kir. trvszéki jegyző.

Haszonbéri hirdetmény.

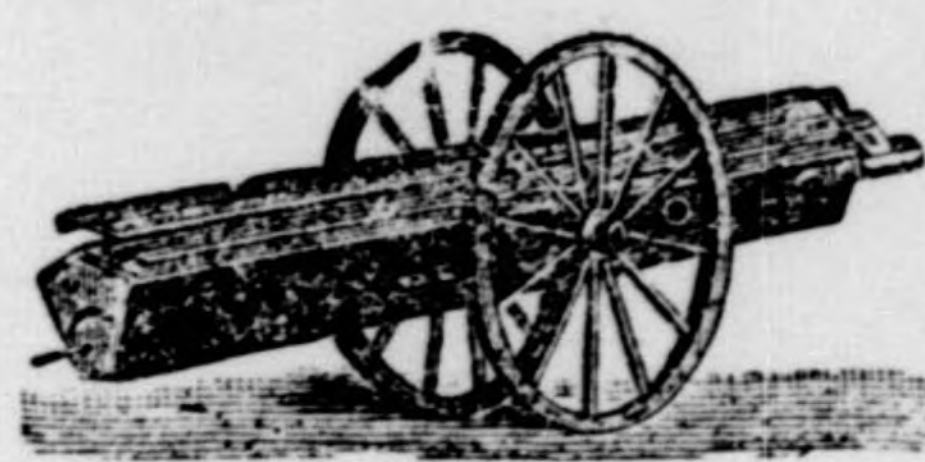
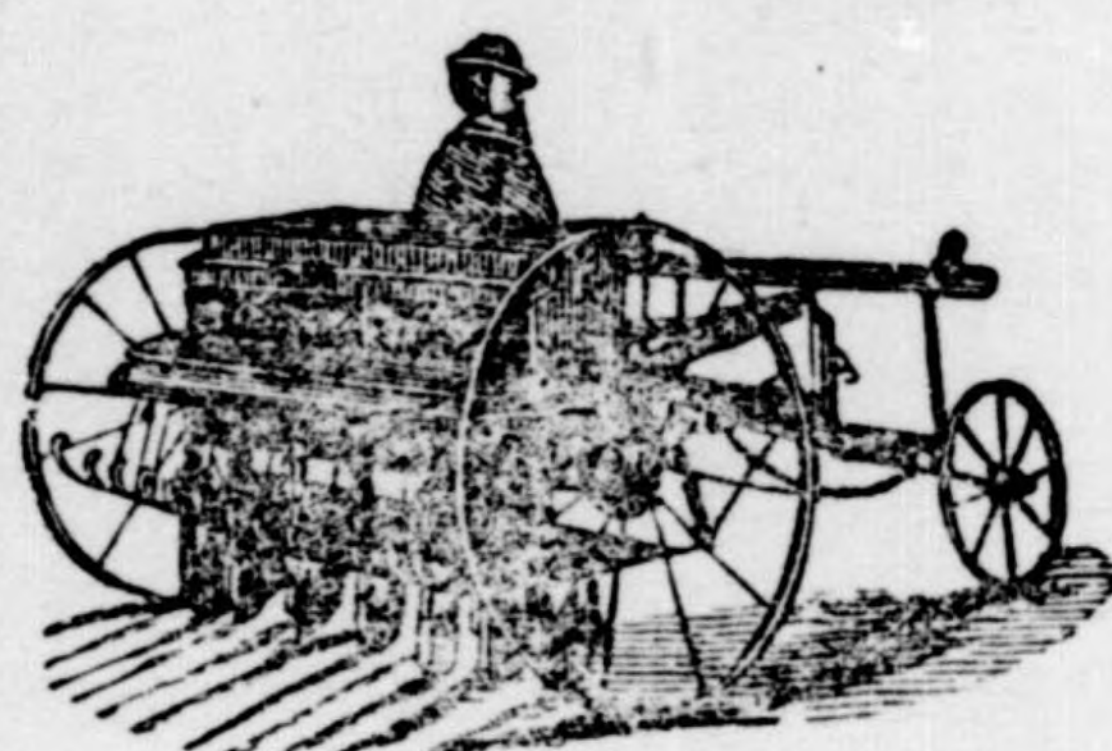
Jolsva rendezett tanácsu város tulajdonához tartozó erdőben 110 katasztrális holdból álló területből nyerhető **cser- és tölgy-fakéreg hámozása** zárt ajánlatok útján bérbe adni szándékolatik. — minél fogva felhívhatnak a vállalkozók, hogy zárt ajánlataikat 800 forint bánatpénzzel ellátva, az e folyó évi márczius hó 15. napjáig, polgármesteri hivatalnak nyújtsák be.

Kelt Jolsván, 1891. január 28-án.

Bazilidesz Gusztáv, h. polgármester.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője Kassán, Eperjesi-ut II. sz.

Ajánlunk a t. gazdaközönségnek a tavaszi időnyre szükséges gépeket, nevezetesen: **szilárdan szerkesztett könnyű Sorvető és szórvavető gépeket, Ekéket és boronákat, Hengereket, Lókapákat, stb.** Továbbá **Backer- és magtárrostákat,** mely gyártmányainknak gépgyárunkban **állandóan jelentékeny készletét tartjuk.**

Szállítunk továbbá saját gyártmányu s legjobb szerkezetű szeszgyár- és malomberendezéseket, gőzgépeket és gőzkazánokat, házi- és egyéb szivattyukat stb. — Elhasznált gépek, különösen

gőzmozdony és gőzcséplők

pontos átigazítását és javítását a legjutányosabban eszközöljük. 2—6

Gyártmányaink képes jegyzéket b. kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Eladó ház kerttel.

Rimaszombatban az Andrassy-uton levő 6-ik számú magános udvar- és a gácsi-utczara szolgáló nagy kerttel bíró ház — a vasuti indóház és törvényszéki palota közelében — **szabad kezéből eladó**

Ertekezhetni ugyanott a tulajdonos **Jakovetz Alajossal.**

Hirdetmény.

6767. szám. — A rimaszombati kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** végrehajthatónak **Antal Imre és neje Textor Julianna** végrehajtást szenvedő elleni 70 firt 76 kr tökékövetelés és ennek 1886. évi január hó 1-ső napjától járó 6% kamata, 7 firt 10 kr végreh. kérvénye és a még felmerülő költségek kielégítése iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. trvszék területén lévő Agtelek községben fekvő az agteleki 69-ik sztjkben foglalt s jelenleg Horkay Zsuzsanna férj. Várnay Jánosné nevére írott A 1—12. sz. a. bejegyzett szántóföld, rét, kaszáló, beltelek, erdő és legelő azon fele részére, mely Antal Imre és neje Textor Julianna nevével nevezett tulajdonos nevére átirott 685 firtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi április hó 28-ik napján délelőtt 10 órákor Agtelek községben az ottani községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 68 firt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1890. évi decz. hó 6-án.
A rimaszombati kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Aldorffer, kir. trvszéki bíró.

Kerestetik egy birtokfelügyelő

Lévártra, a ki a számadásokat érti és jó írással bír — Sajátkezű ajánlatokat elfogad
Thuránszky Marcell Egerben. 3—3

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **m. kir. kincstár** képviselőjében Abonyi Pál tisztii ügyész végrehajthatónak **Libring Ferencz és Zibrin Mária** mint **néh. Zibrin Márton és Zibrin János örökösei** ezakói lakos végrehajtást szenvedők elleni 30 firt 80 kr. tökékövetelés és ennek 1882. évi január hó 1-ső napjától járó 6% kamata 4 firt 60 kr. végreh. és 5 firt 75 kr. árverési kérvényi és még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. trvszék területén lévő Czakó községben fekvő a ezakói 38-ik sztjkben A I. 1—16. és II. 1—2. sorsz. a. foglalt Zibrin Ferencz és Mária nevével álló $\frac{1}{12}$ urb. birtok u. m. 26. sz. a. ház udvar, kert, szántó, rét, legelő és $\frac{1}{12}$ urbéri telek utáni erdő és legelőre az árverést 844 firtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi április hó 16. napján d. e. 10 órákor Czakó községben, az ottani községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 84 firt 40 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1890. évi decz. hó 19. napján.
A rimaszombati kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Aldorffer, kir. trvszéki bíró.

Meghívás

a Rimaszombati Takarékpénztár 1891. évi február hó 26-án reggeli 9 órákor saját helyiségében megtartandó

rendes évi közgyűlésére.

T á r g y a k :

1. Igazgatósági jelentés az 1890. év üzletéről. Ezzel kapcsolatban megboldogult Csider Károly igazgatósági elnök ur arczképének ünnepélyes leplezése.
2. A felügyelő bizottság jelentése a számadás és mérleg megvizsgálása felől.
3. Osztalék meghatározása.
4. Az igazgatóságból kilépő tagok helyeinek betöltése.
5. A felügyelő bizottság megválasztása.

Az igazgatóság.

Meghívás.

A Gömörmegyei Nép- és iparbank részvényesei 1891. február hó 25-én d. e. 9 órákor a **Három Rózsa** vendéglő nagy termében tartandó

évi rendes közgyűlésre

ezennel meghívhatnak.

T Á R G Y A K :

1. Igazgatóság- és felügyelő-bizottság vi jelentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Igazgatóság választása.
5. Felügyelő-bizottság és napbiztosok választása.
6. Indítványok.

Rimaszombat, 1891. február 5-én.

2—2

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

7054. sz. — A rimaszombati kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Molnár József** ügyvéd mint a derenesényi közbirtokosság igazgatójának önkéntes árverése a rimaszombati kir. trvszék (a rimaszécsi kir. járásbíró) területén lévő Derenesény községben fekvő a derenesényi 19. számú tjkben 1. hrsz. a. foglalt ingatlanok, malom és kert 1485 firtban megállapított kikiáltási árban, továbbá ugyanazon számú tjkben 35. hrsz. alatt jegyzett ingatlanok, koresma, mészárszék és kert 861 firt kikiáltási árban, végre ugyanazon számú tjkben foglalt 615. hrsz. a. foglalt ingatlanért 333 firtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi ápril. hó 15. napján d. e. 10 órákor Derenesény községben, az ottani községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 148 forint 50 krajczárt, 86 forint 10 krajczárt és 33 forint 30 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1890. december hó 16.
A rimaszombati kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Aldorffer, kir. tszki bíró.